

KER NI BILO LOKACIJSKIH DOVOLJENJ

Pot je za letos ostala na papirju

Pot spominov in tovarštva bo dolga dobrih 34 kilometrov, široka 4 metre, na njej pa bodo urejena spominska obeležja

Že letu 1972 smo v Ljubljani na pobudo mladine začeli razmišljati o trajni obeležitvi ju-niškega obdobja in kot herojskega boja našega okupiranega mesta. Na bodočo žico, dopolnjeno z žarometi, bunkerji, minami in strojnimi, na težko prehodno ograjo, ki pa ni nikoli zaustavila ljudstva na poti svobode, nas bo trajno spominjala Pot spominov in tovarštva, parkovno urejeno sprehajališče, primerno za rekreacijski tek in spominske prireditve.

Leta 1974 smo ustanovili odbor za izgradnjo poti in v letu 1977 sprejeli ustrejni družbeni

voljenj oz. 1800 različnih so-glasij in vlog.

Skupno je zgrajenih na Rož-niku, v KS Komandanta Stane-ta, od Hošimihove do Toma-čevske ceste in na Golovcu 12.476 metrov poti, ki je delo-ma že hortikulturno urejena. Ljubljanske mladinske organi-zacije sodelujejo pri pripravi vsakoletnih poletnih delovnih akcij in enodnevnih akcij sred-nješolske mladine. Zakaj letos ni bilo mladinske akcije? Že septembra lanskega leta je strokovna služba vložila v ob-činah Moste-Polje in Vič-Ru-dnik zahtevo za izdajo lokacijskih dovoljenj za skoraj 10 km

govora.

K urejenemu videzu poti bo-do prispevale tudi krajevne skupnosti v okviru akcije »88 dreves za tovaršva Tita«. Za zgrajene odseke poti se že po-javlja vprašanje vzdrževanja, zato je treba pozdraviti pri-pravljenost šol in krajevnih skupnosti za prevzem te na-loge.

Vse bolj zamisel poti spomi-nov in tovarštva prodira v za-vest Ljubljančanov. Postala bo del našega vsakdana, del mla-dinskih aktivnosti, del aktivno-sti občanov in krajevnih skup-nosti. Govorila bo sama zase in z nami, zato ne sme biti med nami nikogar, ki bi kakorkoli oviral uresničitev realizacije načrta mlade generacije.

D. BESEDNJAK

Za Bežigradom smo ob poti spominov in tovarštva v neposredni bližini Gramozne jame že zasadili prva drevesa in spomin na tovaršva Tita. Pot pa postaja tudi priljubljeno sprehajališče ter primeren prostor za rekreacijo, zlasti za tek.

dogovor. Pot spominov in to-varštva bo 34.280 metrov dolg drevored s 4 metre, široko pe-ščno pešpotjo in urejenimi spominskimi obeležji.

Do tod vse lepo in prav ven-dar je že v letu 1978 strokovna služba za izgradnjo poti spomi-nov in tovarštva ugotovila, da urejevalci prostora v Ljub-ljani niso spoštovali odloka o zaščiti trase spomenikov in spominskih kamnov. Seveda so bile potem potrebne uskla-ditve z novimi zazidalnimi od-loki ter infrastrukturo. Nera-zumljivo obnašanje urejeval-cev prostora do dediščine naše revolucije, je povzročilo za-stoje, s tem pa tudi podražitve gradnje. Poleg tega poteka iz-delovanje lokacijskih doku-mentacij izredno počasi. Tako je potrebno 36 gradbenih do-

poti. Pa se odgovorni do časa, določenega za akcijo, niso zganili, tako da se je akcija na-mesto na trasi končala za letos v papirjih.

Do junija letos smo v Ljub-ljani zbrali preko 37.000,00 din in porabili skoraj 30.000,00 din. Zgradili smo dobrih 12 km poti, v lokacijskem in premo-ženjsko pravnem postopku je okoli 10 km poti, za 4 km so izdelani idejni načrti, za druge 4 km pa so v izdelavi. Odseki po obstoječih ulicah so dolgi dobra 2 km, še 2 pa bodo zgra-dili drugi investitorji. In koliko stane meter poti? Cena se je od prvotnih 1.500 din povečala na 6.167 din, torej kar 4 krat. Seveda bo planiranih sredstev premalo, zato bodo v seda-njem stabilizacijskem času po-trebna posebna prizadevanja podpisnikov družbenega do-

7. SEPTEMBER

Na Posavju so praznovali

Izredno veliko prireditev, ki so pritegnile številne občane: slavnostne seje, kulturni programi, šport in izletji...

Na podlagi sklepne listine in sklep 2. seje koordinacijskega odbora krajevnih skupnosti območja Posavja, so v letu 1979 sklenili, da v spomin na 7. september 1941, ko so mla-dinci Posavja izvedli prvo obo-roženo akcijo proti okupatorju, krajevne skupnosti (KS Bri-nje, Stožice, Ježica, Tomače-vo-Jarše, »7. september« in Savlje-Kleče praznujejo tega dne svoj praznik, KS Ivan Kav-čič, Jože Štembal in Urška Zatl-er pa spominski dan).

Osrednja proslava je bila v KS Ivan Kavčič v osnovni šoli Milana Šuštaršiča. Slavnostni govornik je bil predsednik ob-činske konference OK SZDL - Joško Pirnar. Predsednik ob-činskega odbora Zveze zdru-ženj borcev NOV Mirko Jer-man je nato razvil prapor kra-jevne organizacije zveze bor-cev NOV Jože Štembal. Pred-sednik občinske skupščine Ja-nez Rigler pa je podelil odliko-vanja Predsedstva SFRJ na-slednjim aktivistom Zveze bor-cev NOV in zveze rezervnih vo-jaskeških starešin: red bradstva in enotnosti s srebrnim vencem je prejela Lea Jelincič-Riznar; red republike z bronastim ven-cem Rudolf Potočar; z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo so bili odlikovani Zden-ko Lapajna, Anton Šijanec in Vinko Jakopič; red dela s sre-brnim vencem so prejeli Franc Bojc, Franc Dobovšek, Jože Maček in Franc Urh; red za vojaške zasluge s Srebrnimi meči Jože Mokorel in medaljo za vojaške zasluge Ivan Sodni-ka. Temu je sledila podelitev medalj s strelskega turnirja.

Kulturni del programa so izvajali pevski zbor Avtocommerce - Av-toobnova, vokalni kvartet Zora, fol-

Septembra izide zbornik z naslovom Odmev tišine, ki vključuje zgodovino, živ-ljenje in rast Zveze slušno prizadetih na Slovenskem od leta 1931 do danes, ko je 6. septembra minilo 50 let od ustanovitve samostojne organizacije Zveze slušno prizadetih Slovenije.

Ni to majhna stvar, 50 let organiziranega dela, živ-ljenjskih težav in preizku-šenj v delu za slušno prizade-te člane. Ni bilo naključ-je, da so se 6. septembra 1931 zbrali v Narodni ka-vernari v Ljubljani največji entuzijasti gluhe populaci-je in osnovali svoje društvo, ki ga je potrdila tudi tuda-nja oblast. Pod vodstvom tovaršev Franca Klemenči-ča, Cirila Svetka, Lojzeta Šturma, Antona Bajta in Antona Černetca so ustanovi-li organizacijo, ki so jo gluhi med Slovenci načrto-vali že od l. 1909 dalje.

V ospredju delovnih na-log društva je bila predvsem skrb za gluhomemga, ki so mu neljudski režimi kratili osnovne človeške pravice. Društvo naj bi skr-belo za pravno zaščito svoj-ih članov in pomagalo oblikovati v mejah možno-sti tudi kulturo in družabno življenje, za kar so bili gluhi že od nekdaj prikrajšani. Na prvem društvenem se-stanku (6. septembra 1931) so oblikovali tudi društvena pravila, ki so zajemala v bi-stvu zgoraj omenjene cilje.

Pot do realizacije teh ci-ljev pa je bila pogosto zelo težka in dolga, prenekateri zamislili gluhih pa so ostale do l. 1945 več ali manj na papirju. Če pomislimo, da stara Jugoslavija ni uspela uresničiti niti osnovnih za-htev gluhih glede enako-

pravnosti pri šolanju gluhih in da je mnogo slušno pri-zadetih ostalo doma brez šolske izobrazbe, potem se nam šele pokaže vsa tra-gična slika teh ljudi.

Kljub publikacijam, ki so jih izdajali človekoljubni posamezniki, ki so povz-dignili svoj glas v obrambo gluhih (npr. Usoda gluho-neme mladine, Pomoč naj-bednejšim, izpod peresa učitelja Vilka Mazija), se stanje ni kdovekaj spre-mnilo. Čeprav je l. 1930 usta-

te kot enakopravne člane naše socialistične skupno-sti, z vsemi pravkami in dolžnostmi, ki jih ureja za-akon.

Tako je organizacija Zve-ze slušno prizadetih Slove-nije odslej reševala le neka-tera sporna vprašanja, ki so se ob pomoči ustreznih družbenih teles zadovoljivo rešila v prid gluhih. Zveza si je zastavila zelo široko or-ganizacijsko nalogo, ki jo rešuje uspešno še danes: nuditi svojim članom čim širšo možnost rekreativne-ga, kulturnega in drugega družabnega življenja, po-magati gluhim in njihovem boju za zaostalostjo in pri širjenju izobrazbene ravni gluhih, oblikovati njihov lep-i danes in še lepši jutri.

Pri tem pa Zvezi pomaga-jo različna družbena telesa, ki v povezavi z njo, načrtu-jejo finančno pomoč in podporo gluhi populaciji. Samo droben izsek zadnjih dveh let dela Zveze slušno prizadetih Slovenije, nam mnogo pove: ustanovitev revije in časopisa slušno prizadetih »Iz sveta tišine« v letu 1979, ter prva televi-zijska oddaja v popolni ko-munikaciji, ki jo je pripravila v sodelovanju z gluhi RTV Koper v letu 1980.

Velike akcije Zveze za vključitev na seminarje ge-stikulacije, kjer bi se tudi polnočutni seznanili s kretnjo gluhih in doumeli njen pomen pri tistih, ki ne poz-najo glasovnega govora, kaže, da je Zveza bila in da je še vedno, tudi ob 50-let-nici obstoja, na pravi poti. Zveza slušno prizadetih, zlati jubilar, živi v našem bežigranskem prostoru, na Samovi ulici 9.

BOGO JAKOPIČ

50 LET ZVEZE
SLUŠNO PRIZADETIH

Odmev tišine

novljeno »Podporno druš-tvo gluhomemih« skušalo pomagati s skromnimi sredstvi socialno šibkim slušno prizadetim s podpo-ro, je bilo to še vedno le trenutno, enkratno reševa-nje socialnega problema revnih gluhih. Zaradi njho-ve pomanjkljive izobrazbe je družba gledala nanje kot na duševno prizadete ljudi in jih neredko zaposlovala le pri težkih, umsko manj zahtevnih opravilih. Za majhen denar so morali mnogi gluhi trdo delati in so bili močno zapostav-ljeni.

Po obeh vojanah se je stanje občutno spremenilo v prid gluhomemih. Njihovo eksistenčno vprašanje je bilo v večini primerov zado-voljivo rešeno, ker je druž-ba sprejela slušno prizade-

nje, kjer je govoril Janez Slovec, podpredsednik sekcije medvojnih aktivistov OF bivšega rajona Ježica. Pismena krajevna priznanja je prejelo 10 občanov, en hišni svet ter enota civilne zaščite in pripadniki narodne zaščite. Kulturni program s petjem in recitalom, ki je navdušil krajanje je izvedlo KUD Ivan Novak - Očka iz Tacna.

Ves čas praznovanja je bila odpr-ta v prostorih KS Ježica likovna razstava, ki so jo lepo uredili člani likovne skupine DPD Svoboda iz Stožic - Ježice. Lutkarji Brinja so izvedli program - dve igrici v klet-nih prostorih hišnega sveta v ulici Pohorski bataljon št. 10 in razkazali lutke, ki so jih sami izdelali. Pionirji osnovne šole F. Bevka in VVZ Cici-ban so za praznik izdali prvo števil-ko svoje revije »Kolona«, v kateri so objavljeni tudi spomini borcev NOV iz Posavja. Učenci 3. razredov šole D. Kumar so šli na pohod ob spominskih obeležjih NOB na terenu v Stožicah, Ježici, Savljah in Klečah, kjer so jim aktivisti OF pripovedovali o vojnih dogodkih.

Krajevna skupnost Savlje-Kleče je za občane nad 65 let starosti

priredila kulturni program in jih po-gostila. Od 130 vabljenih jih je prišlo kar 70. Nastopili so ansambel Križnaric s pevci, kvartet Zora in tamkajšnja folklorna skupina.

KS Urška Zatl-er in »7. septem-ber« sta priredili srečanje krajanov ob tabornem ognju v parku med Glinškovo ploščadjo in Mucherjevo ulico. Nad 1.000 krajanov je poslušalo glasbo Berta Rodovška, petje Iva Mojzerja, igralka Mirka Bogataja in napovedovalca Eda Mohorka.

Upokojenci Posavja so se odloči-li za izlet. Ogledali so si partizansko bolnišnico Franja in se seznanili o njenem delovanju med NOB. Po-sebna enota civilne zaščite in rde-čega križa z Brinja ter podmladek RK osnovne šole F. Bevka so tek-movali v nudenju prve medicinske pomoči, medtem ko so taborniki »Bilčkove skale«, tekmovali v po-stavljanju šotorov. Tudi gasilci niso manjkali. Gasilska društva Stožice, Ježica in Tomačevo so organizaira-li praktične mokre vaje v spodnjih Stožicah. Pionirji-gasilci iz Stožic in Tomačevega pa so se pred osnovno šolo D. Kumar pomerili v spretnosti z vedrovko in metanju vrvi v cilj.

DUŠAN REBOLJ

Učenci tretjih razredov osnovne šole Danile Kumar so ob spominskih obeležjih prisluhnili pripovedim borcev.

PROMET POBIRA DAVEK

Otroci spet med žrtvami

V prvem tromesečju letos ni bilo za Bežigradom nobe-ne prometne nesreče, katere žrtve bi bili otroci. Od aprila do junija pa smo zabeležili osem takih nesreč. Dva otro-ka sta bila hudo, šest pa laže ranjenih. Med njimi je bilo kar pet predšolskih otrok. Tri nesreče so povzročili otro-ci sami, pet pa ostali udeleženci v prometu.

Razmere so se po mnenju članov občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki so se zbrali na svoji dvanajsti seji v začetku septembra, izboljšale v prvi polovici leta zaradi redkejšega prometa in visokih cen goriva. V začetku letošnjega šolskega leta pa se je število mladih udeležencev v prometu spet povečalo, saj spremlja srednje usmerjeno izobraževanje tudi dnevno preseljevanje dijakov na ustrezne šole po Ljubljani. Zelo neprevidni so kolesarji, saj kljub urejenim kolesarskim stezam vozijo po levi strani cestišča in po prehodih za pešce.

Člani občinskega sveta za preventivo in vzgojo v cest-nem prometu menijo, da bi morali prometno vzgojo vključiti v redni program srednjega usmerjenega izobra-ževanja.

Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem pro-metu je tudi letos s pričetkom šolskega leta poskrbel za varno pot šolarjev preko ceste.

V akciji od 1. do 15. septembra, ki je prvič stekla že pred tremi leti, so sodelovali pionirji prometniki iz višjih razredov osnovnih šol, pripadniki enot narodne zaščite iz krajevnih skupnosti in miličniki, največ pozornosti pa so posvetili učencem nižjih razredov.